

Llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

No som nosaltres els que hem de limitar la nostra guerra, però si liquidar-la quan hagin desaparegut els exèrcits estrangers—ha dit el President de la República.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 13 — Telefon n.º 256

ANY III

Barcelonà dimarts 19 juliol 1938

NUM. 617

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4.00 PESSETES MES

1936

En el segon aniversari de la lluita per la independència d'Espanya, honorem els caiguts en defensa de la Llibertat i saludem el gloriós Exèrcit Popular, forjador de la Victòria.

1938

1936 - 1938...

El ritme de la Història

Quan, el juliol del 1936, els militars descontents s'alçaren en armes contra la República, no sospitaven que la sublevació tingués les conseqüències immediates que havia de tenir, ni que el resultat definitiu fos el que de molt temps ençà preveuen els traïdors insurrectes i llurs simpatitzants, els elements reaccionaris de tots els països. No és per sentiments d'humanitat que haurien evitat el dol d'Espanya; no és per patriotisme ni per honor o dignitat, que no s'haurien avingut a fer el joc al feixisme internacional. Si els militars facciosos i les dretes espanyoles haguessin sabut que la República seria defensada amb el coratge i la decisió que hi ha posat el Poble; si haguessin estat prou intel·ligents per comprendre que ni per la seva història, ni per la seva psicologia, ni per la situació político-social, el país no estava disposat a sofrir l'oprobri d'un nou «pronunciamiento», podem estar segurs que, no solament no haurien comès la vilesa de vendre's a l'estranger, sinó que ni s'hauria produït el moviment subversiu que esclatà els dies 18 i 19 de juliol a les possessions espanyoles del Marroc i a tota la Península.

Els fets, però, han estat així i no tenim més remei que acceptar-los tal com ens han vingut per obra i gràcia de l'estultícia intolerant i furiosa d'uns senyors que tot dient-se conservadors, catòlics i amics de l'ordre, han provocat la convulsió social més profunda de la Història i han encès la més cruenta de les guerres contra Espanya, mentre segueixen—hipòcrites insensats—dient-se els dipositaris del sentiment patriota.

Si arriben a tenir la visió necessària, d'altra manera haurien anat les coses. Avui, és veritat que la República ha perdut moltes posicions, ha sofert nombroses ferides per les quals sagna abundantment, però l'Espanya Republicana es manté dreta, noble i digna, resistint amb una enteresa i un estòicisme que desespera l'enemic, perquè per no ignorar-ho tot, aquest sap que cada dia que passa sense obtenir l'esperada capitulació és una batalla que perd, malgrat l'ajut que rep directament dels seus aliats, els Estats feixistes i la protecció exercida pels governants de la pèrfida Albí, principalment, i pels representants de la major part de les democràcies, contra la voluntat dels respectius pobles. Amb talent, l'odi dels nostres reaccionaris, l'odi que els incità a preparar fredament i executar després la insurrecció del 19 de juliol, hauria donat un resultat molt diferent. Podien fer més mal al sentiment liberal d'Espanya. Amb una mica de talent no s'haurien llançat a la criminal aventura enlluernats per l'oripell de l'aliança totalitària, en la qual Hitler i Mussolini (també moguts per algú, com es va sabent, en llurs ambicions i megalomanies) creien vèncer amb la força l'heroisme ingent dels lluitadors espanyols.

Uns i altres no s'havien adonat que en la guerra compten tant com la preparació militar, com la força pròpiament dita, l'esperit de les masses populars, les prerrogatives del dret internacional—tantes vegades befat i escarnit—i els dissenys de la Història. El pecat dels traïdors, el pecat del qual no seran mai perdonats ni per Déu, és el d'haver provocat un incendi on s'estan reduint a cendra els sacrossants interessos del triumvirat Església, Capitalisme i Militarisme, sense abans assegurar-se que tenien la nau en bon estat per a emprendre el perillós viatge i que el timó estava en mans idònies, intel·ligents i fermes per arribar a port.

Han transcorregut dos anys i el feixisme ha experimentat seriosos fracassos damunt els camps, l'aire i les ciutats d'Ibèria. El major de tots, però, és el de no haver assolit la victòria tantes vegades promesa als seus impacients creditors. No haver pogut rompre la resistència del poble que sap respondre a les agressions dels invasors amb una serenitat i una bravesa sense precedents, és la falla principal del sistema totalitari, és el descrèdit rotund de l'automatisme teutó i la desfeta en perspectiva de les tàctiques feixistes de barbàrie sense treva en la guerra com en la pau.

El 19 de juliol del 36 els facciosos veieren esfondrar-se el castell de les il·lusions llurs. I en decurs d'aquests dos anys han tingut temps de comprovar que l'opinió liberal del país, formada per elements democràtics i revolucionaris al costat de les autoritats republicanes, no tolerarà mai la vexació de l'esclavatge a què volien sotmetre el poble arrebatant-li les escasses llibertats aconseguïdes dins la legalitat de la República.

El Poble espanyol, en oposar-se durant aquests dos anys al jou que pretenien imposar-li els Franco, Hitler i Mussolini, ha hagut de fer tota mena de sacrificis, però aquests sacrificis i els que haurà de fer encara no seran

Als dos anys...

Sembla que fou ahir... i malgrat tot avui es compleixen dos anys, que els militars en concomitència amb la reacció i el capitalisme, s'aixecaren en armes contra la República espanyola.

Són dos anys en els quals el poble engrapa les armes per a defensar la llibertat individual i col·lectiva i no caure en l'esclavitud més humiliant i oprobiosa que registra l'història.

Fer un balanç d'aquests dos anys de lluita, seria tasca una mica llarga i a més podria ésser que es passés per alt, algun fet que està molt lluny del nostre ànim oblidar-lo. El poble, des del primer moment es donà compte exacte del que representava l'aixecament militar i, abnegadament, sabé ofrenar la seva vida en ares de la llibertat.

Com el primer dia que sortí al carrer, ple d'entusiasme, segueix demostrant-ho als dos anys de lluita, i és que sap que en aquesta guerra es ventila quelcom més, que unes millores materials. La vida mateixa de l'individu i la independència de la pàtria que ens va veure nèixer.

Són dos anys de angoixes i sobresalts. Tot el sòl d'Ibèria ha estat regat amb la sang noble i generosa dels seus fills, assassinats per exèrcits invasors posats per a ajudar els instints sanguinaris del feixisme nacional.

La Història ens diu d'una manera eloquent, que mai cap país ha sostingut durant dos anys una guerra com la que està desenrotllant-se a Espanya. Són l'admiració de tot el món, en la nostra heroica resistència, no superada, ni igualada per cap país. Hem resistit i resistirem fins a la fi, que no serà altre que el triomf de la justícia i la equitat representades pel Govern de la República. Hem perdut posicions, però això no ens ha amilanat, tot el contrari, ens dona nou braó per a seguir lluitant i vèncer a les hosts mercenàries que

Dos anys de guerra

Es compleixen els dos anys de la gran traïció, del crim inqualificable dels causants que Espanya s'hagi vist engolida dins un remolí terrible que devasta el país i fa vessar a torrentades la sang generosa dels seus fills.

En aquest aniversari no hem pas de dedicar-nos a llançar anatemes contra els promotors i executors de la gran catàstrofe. Per ells tot el nostre despreci i repugnància. Després de vint-i-quatre mesos de lluita no hem de tenir altra consigna que la de persistir en la nostra resistència fins assolir el triomf del dret i la justícia. Les experiències viscudes han estat en tots els ordres. No volem
(Segueix a la plana 2)

estran trepitjant el territori espanyol. Poden seguir assassinant covardament a dones, infants i vells l'aviació italo-alemanya. Crims terribles han comès els aviadors feixistes, sobre éssers innocents i indefensos. Milers d'edificis han estat destruïts pels aviadors italo-germans, sense cap objectiu militar. Milers i milers de marres ploren a éssers volguts.

En el segon aniversari de l'aixecament feixista, seguim tan íntegres com el 19 de juliol del 36. Ni els assassins ni els crims han mermat el nostre optimisme en la lluita que sostenim. Vencerem als traïdors de casa i dels que els recolzen. La victòria serà una: la nostra. Els pusil·lanimes i els pessimistes que estiguin tranquils. Que ningú faci castells de cartes. L'Espanya liberal i democràtica sortirà triomfant d'aquesta guerra cruenta que ens fan els Estats totalitaris per la deixadesa i covardia dels països que es diuen democràtics.

En el segon any d'alliberació no més una consigna: ¡Mori el feixisme! ¡Guerra a mort al feixisme!

MIQUEL CAMPUZANO

Aquest número ha estat sotmès a la censura

debades, perquè així marxarà d'acord amb el ritme de la Història, el qual assenyala amb tota la cruïssa la lluita per la Llibertat com una premissa indeclinable del Món que per amor a la civilització menysprea i combateix el feixisme.

El 19 de juliol serà ara i sempre una data cim en els annals de la Història, perquè simbolitzarà tothora la grandesa heroica del sentiment de dignitat humana palesat pels carrers de Barcelona, Madrid i d'altres ciutats de Espanya en l'èpica jornada del 1936 i per ésser el punt de partida d'una resistència viril que durà el poble espanyol a la Victòria, pròdrom evident de la caiguda del feixisme internacional.

LLUÍS PEDEMONTE

Dos anys de guerra

(Ve de 1.ª plana)

pas en aquestes ratlles senyalar defectes. Dia vindrà que els que no hagin estat a l'altura de les circumstàncies seran vilipendiats. Les nostres paraules han d'ésser d'elogi i de sincera admiració pel comportament del nostre gloriós Exèrcit, únic al món, el qual sense comptar amb tots els elements necessaris resisteix els embats de l'enemic i amb el seu braó assenta els fonaments de la Victòria definitiva. Honor als que han caigut en el camp de batalla, sobre tot als ignorats, als herois anònims. Penyora de reconeixença als que des dels llocs que sigui actuen i laboren honoradament al servei de la independència d'Espanya i del restabliment a tota ella de la legalitat republicana. Admiració per la nostra magnífica reraguarda, la qual amb estoïcisme inèpac d'igualar cap altre poble, enfronta totes les privacions i sacrificis demostrant amb la seva actitud la seva fermesa de resistir fins on sigui necessari.

La fe en la nostra victòria no és un platonisme, sinó que es recolza en bases sòlides. Durant dos anys els facciosos han tingut tots els aventatges del seu cantó. La farsa inícuca de la dita No-intervenció els ha proporcionat tot el que han volgut. La República ha lluitat gairebé sola i abandonada de tot el món, salvant el comportament noble de països com la URSS i Mèxic. Malgrat tot, els facciosos i els seus aliats estrangers no han pogut descarregar el cop definitiu. En més d'una ocasió han vist la seva victòria entre les mans i sempre se'ls ha escorregut del dits. Aquesta victòria no l'assoliran pas d'ara endavant. La resistència republicana té la virtut de fer obrir els ulls als que fins ara s'han entestat a tenir-los tancats. I vindrà un moment en que es produirà fatalment l'ensulziada ràpida i fulminant de Franco i els seus aliats. La Victòria de la República serà la victòria de les idees democràtiques i liberals, i Espanya amb el seu sacrifici enorme salvarà al món de caure en la barbàrie a que el voldrien junyir els dictadors representants d'aquesta lepra que té el nom de feixisme.

En totes les ocasions difícilíssimes per les quals hem passat, ens ha salvat el convenciment de que no podiem perdre. Aquesta confiança ha de subsistir i amb ella tinguem la seguretat que els de dins i els de fora s'hauran d'inclinar davant un Poble que ha demostrat i demostra abastament ésser mereixedor de disposar lliurement dels seus desitjos.

LL. C.

COMPRO

Màquines d'escriure portàtils i d'oficina, màquines de sumar, de calcular i aparells multicopistes.

Raó: Argüelles, 34 Mataró.

M. Vallmajor Calvo

Corredor oficial de Comerç

Molas, 18 - Mataró - Telèfon 264

Hores de despatx: de 9 a 1

Intervé subscripcions a emissions i compra venda de valors. Capons, girs, préstecs amb garanties d'efectes. L'legitimació de contractes mercantils, etc.

Per la llibertat de Catalunya i Espanya

Enfortim la unitat de pensament i d'acció i tinguem fe en la victòria definitiva

En data d'avui tots els antifeixistes commemorem les gestes heroïques i magnífiques d'haver batut oportunament als traïdors de la República, que en la seva desesperació de veure's gairebé totalment anorreats convertiren tot seguit una militarada i un «pronunciamiento» en una guerra d'invasió estrangera i feixista, degudament ja preparada quan la reacció estava al Poder, quelcom tard d'haver-ho impedit quan s'hauria estat prou amatent i just perquè això no hagués pogut ocórrer mai havent substituït impecablement tota la xarxa monàrquica i feixista que com a funcionaris de l'Estat i també de gairebé tots els llocs oficials han pul·lulat i sens dubte que encara n'hi han, com si talment la república hagués de continuar tan alegre i confiada igual com en el seu mateix adveniment.

Aquesta falta primordial del règim republicà que escollí legalment el nostre Poble ens ha produït els moments difícils, greus i tràgicament dolorosos que hem viscut, que vivim i que encara viurem.

La guerra, que es preveu quelcom llarga i dura, per bé que depèn de molts factors de caire internacional, és sostinguda dignament pel nostre ja potentíssim Exèrcit Popular Regular, els coratjosos i valents combatents del qual amb la seva extraordinària i admirable resistència fan possible la preparació de les condicions molt estimables i imprescindibles per a emprendre l'ofensiva almenys en igualtat de material bèl·lic que el de l'enemic, que li proporciona descaradament Hitler i Mussolini (El Segador). I aquests factors per a vèncer definitivament als invasors del nostre sòl estan a les nostres pròpies mans el crear-los. Ens hem de valer de tots els nostres mitjans, que no són pocs. Tenim immensos recursos que cal posar-los a la pràctica vertiginosament en les indústries de guerra, intensificant la seva producció, no deixant paralitzat ni un minut els tallers i fàbriques, ocupant braços i més braços que facin possible la construcció de molts més avions, canons, metralladores, morters, tancs, etc.

Al nostre favor comptem, com mai havia estat, un poble estretament unit a l'entorn del Govern de la República i del Govern de la Generalitat, i principalment del factor capdavanter per a poder impulsar tots els nostres batecs i necessitats immediates per a reunir les condicions del triomf tan desitjat sobre els assassins de dones i infants. Aquest factor essencial són els Comitès d'Enllaç C.N.T. - U.G.T. i el Front Popular Antifeixista.

A tots els indrets de Catalunya i d'Espanya tenim establerts Comitès de les dues grans i poderoses Centrals Sindicals que compleixen amb la missió sagrada d'intensificar i millorar la producció i que es mantinguin cordialíssimes relacions entre la gran família treballadora, sigui aquesta ugetista o cenetista. Aquest Front Únic del Treball comporta que tots els proletaris ens conduïm sempre sincerament amb la nostra unitat de pensament i d'acció, per a col·laborar constantment i millor per a assolir així el triomf de la nostra causa. Hem d'ésser enèrgics amb els que creïn i cerquin dubtes i recels al lli-

gam sindical i en la fe de la nostra victòria. No acceptem lliurement censures i blasmes contra aquest o aquell, per això o per allò altre, ni retrets d'abans ni d'ara, que no condueixen absolutament a res pràctic ni possible. Que no es prohibeix a ningú de portar queixes o suggerències als nostres Sindicats, però quan així sigui que es faci amb la valentia i honradesa suficient de sostenir les acusacions o advertiments amb prou veritat i solidesa. Procurem tenir un sol pensament i obsessió: Tot per a guanyar la guerra!

Després ja hi haurà prou temps per a poder analitzar detalladament els homes que s'han comportat sempre amb honradesa, dignitat, abnegació, voluntat i sacrifici, i que sense haver cercat aventatges en càrrecs i sous, sense orgull, tractament afable i servicials a tothora. Aquests, innegablement, mereixeran sempre la confiança i simpatia del Poble. Superem-nos en voler ésser únicament un d'aquests homes. I nosaltres, treballadors, no siguem indiferents a la tasca de capacitació i de direcció de tots els organismes econòmics, polítics i socials, sortint fulminantment al pas d'alguns elements prou interessats en propagar sistemàticament que els proletaris hem fracassat en aquests moments històrics i de prova per a nosaltres, com si volguessin dissimular els molts motius del per què no palesem encara una capacitació més acurada.

Comptem també amb un Front Popular que aplegant tota la voluntat d'unitat antifeixista enforteix el Govern de Front Nacional, la visió i política exterior del qual està donant excel·lents resultats, que no pot desmentir ningú. Amb la justesa de la seva política internacional hem anat guanyant moltes posicions de simpatia que avui ja comencen a intensificar-se d'una manera sorprenent i la legalitat i la raó ens proporciona, com era d'esperar, beneficis ben estimables, amb conseqüències sembla encara més falagueres i pràctiques per a l'esdevenidor no gaire llunyà, per ésser cada dia més pressionats els Governos democràtics, sobretot per la classe treballadora que defensen la nostra causa amparen i defensen la seva mateixa.

Cal que, amb emoció, recordem les gestes sublimes i històriques i formidables de tots els nostres germans caiguts durant els primers dies de la sublevació militar i a tots ells, vencedors dels traïdors nacionals, el nostre més pregon i fervorós homenatge. Homenatgem i recordem sempre a tots els lluitadors que han ofert la seva generosa sang durant aquests dos anys, igualment als heroïcs combatents del nostre gloriós Exèrcit Popular Regular proporcionant-li des del front del treball tots els factors imprescindibles i necessaris per a foragitar de la nostra terra a tots els feixistes estrangers i assolirem la darrera victòria, que serà la definitiva.

V. BARTRA P.

MANÇANILLA «LA MAJA»
XBRES FINÍSSIM «PETRONIO»
MORALES PAREJA - XBRES
Dipositori: MARTI FITÉ - MATARÓ

MIRADOR D'AFICIONAT

Remembrances

Han transcorregut i amb una precipitació desenfrenada, dos anys des de que fou torbada la pau per la nefasta sublevació d'uns desconsiderats i deslleials militars, que d'una manera imversemblant havien merescut la confiança d'una república que per dues vegades s'hauria trobat compromesa, amenaçada per les armes que ella mateixa els confiava.

Els «canallas del deu d'agost» i els de la repressió del sis d'octubre, havien tramtat la sublevació més indignant que registra la història. Per tal d'arrebassar el Poder de mans de la democràcia i inclòs transferint-lo a uns mercaders de sang que no tenen res d'espanyols, es prestaren a la degollació dels seus germans de raça, boi hipotecant-ne el patri sòl.

Els, els homes que gaudien de tants privilegis; que la República els havia millorat la situació econòmica, ho paguen encenent una guerra cruel; despietada sobre la terra on havien nascut i contra els humils, els qui no habien assolit del nou règim res més que la llibertat de pensar i el dret de viure.

I avui que han passat vint i quatre mesos des d'aquella data memorable en que el Poble en un esclat d'heroïsmes, i en poques hores, sabé esclafar els traïdors d'una bona part de la Península; que Catalunya quedà bandejada de la fera feixista; ens vénen a la memòria un sens fi d'episodis de la guerra que patim.

I n'hem tret una deducció.

Hem fet el que convenia a Catalunya, o més concretament a Mataró, per tal que els «pistolers de l'aire» no repetissin les bàrbares gestes de Guernica, Granollers, Nules, etc.? per exemple.

Fa pocs dies — reclamats pel Govern — marxaren als fronts de guerra els més joves obrers del ram de construcció, i alguns petits refugis que es construïen en llars particulars, han quedat a mig fer: però resten homes encara. Del mateix ram, els més experimentats. I dels altres, sumen alguns centenars.

Tots junts i d'una manera constant, sinó ràpida, podriem construir els refugis que fos convenient per tal de lliurar de la metralla estrangera a les nostres dones i criatures.

De llocs apropiats no en manquen.

No hi heu estat mai en un refugi?

Allí la confiança s'apodera de xics i grans. I en canvi quan el perill està damunt nostre i la gent es troba desemparada, no en volgueu d'imprecacions contra els qui deixen les criatures desamparades.

I no en dubteu, la moral de les nostres dones, té una transcendència important amb la dels combatents.

I si amb inferioritat d'homes, armament, i amb no gaires victòries ressonants, han resistit dos anys d'allau invasora; al veure'ns assegurada la vida en la reraguarda i els nostres soldats sabent salvaguardada la dels seus fillets, estarien en possessió absoluta de la moral que requereix una guerra que persones autoritzades han augurat que seria llarga i penosa.

Fem refugis!

Els contribuiran a que sia possible celebrar el pròxim dinou de juliol amb el desig de tots quants desitgem l'anorreament del feixisme. En dia de pau i de victòria.

HUC DE BELLMUNT

Amb motiu del 19 de juliol
1936 - 1938

Llegat de raça

Al bressol de la Pàtria
s'hi troba un nou infant;
els avis, tots moriren,
la raça va endavant.

Angel Guimerà

Avui compleixen dos anys de lluita contra els invasors de Catalunya i terres ibèriques. Avui dempeus tots els catalans saluden amb emoció aquesta memorable diada ja que ella ens alliberà d'ésser altra vegada esclaus. En aquest dia la nostra joventut, la nova raça catalana, sabé demostrar-nos quin tremp formidable sostenia la seva força, i quin valor ens demostraven a l'ensens quan sense preocupar-se de quins colors eren llurs ideals es llançaren al carrer per barrar el pas als militars traïdors els quals amb un jurament fals volien vendre la República.

Però per sort nostra hi havia qui vetllava perquè no poguessin posar el dogal d'esclava a la nostra amada Catalunya. I aquest que vetllava no era altre que el nostre jovent descendent per igual dels guerrillers de aquell 2 de maig madrileny, gesta castellana que és l'admiració de l'Univers, com ho foren els catalans de Igualada i Santpedor, pàtria d'aquell famós timbaler del Bruc. La terra catalana ha deixat sempre ben enlaire el gloriós penó de les quatre barres de sang. Si en altres centúries aquells invictes almogàvers, que acompanyaren a l'heroic almirall Roger de Flor, tenien per lema i era el seu crit de guerra aquell «Desperta ferro», els milicians del 19 de juliol tenien un altre crit de guerra: Visca la República i Mori el feixisme.

Però el que ha assolit impulsar-los i donar-los sublim valor han estat aquestes Banderes que amb l'espai d'aquests dos anys han seguit onejant amb fermesa i aguantant algunes de elles les tempestes de metralla dels avions de Mussolini i company de seng Hitler. Però elles, com també els nostres heroics combatents, han demostrat a un i a l'altre la nissaga que havien heretat dels seus passats.

Si aquestes banderes, des de la nostra ensenya barrada fins la Republicana, ambdues avui venerades, han sabut tenir serenitat, també bona prova n'ha sabut donar la nostra joventut ja que ha seguit sense defalliments aquella consigna: Resistir fins a la Victòria.

Resistirem. Heus ací la resposta de aquesta nova raça que ha sortit de la nostra Pàtria. Aquesta heroica resistència no consisteix solament en defensar Catalunya, sinó també per evitar una guerra mundial, obra infernal dels qui voldrien capgirar al seu caprici el mapa d'Europa.

Però, no tèmern no, catalans. Perquè tenim bons i fermissims defensors que no són altres que els nets dels Almogàvers. I com digué el nostre immortal Guimerà «la raça va endavant. I efectivament, seguim honorant el nom de Catalunya. Per ella i per la República. Avant sempre.

JOAN JULIÀ I CUADRAS

—COMPRO patates petites i de saldo pel bestiar. Raó: Catalunya, 40.

Cal començar a parlar clar

Consideracions de prudència diplomàtica, i per no destorbar negociacions en curs entre les cancelleries europees, han obligat la premsa a callar al públic certes veritats sobre el drama espanyol, i de no indicar amb les precisions necessàries, fets i responsabilitats. Però tal vegada el moment de parlar, de parlar lliurement, ja ha arribat. El president Blum ens en dona l'exemple amb els seus articles, que donen a la seva gran personalitat de demòcrata i de home de cor tot el seu relleu. Ara més que mai comprenem el que ens deia un dels col·laboradors del President Blum, que la seva muller—avui desamparada—estava preocupada per la salut del seu marit, el qual no podia dormir a les nits a causa de la pena que li feia el que s'esdevenia a Espanya. El cap del Govern francès es trobava en aquell moment—al començament de la rebel·lió espanyola davant del dilema tràgic de; o bé exposar el seu país a riscos molt seriosos, o bé renunciar a donar a la democràcia espanyola i a un Govern amic l'ajut necessari per a vèncer ràpidament una rebel·lió militar preparada amb el concurs de l'estranger.

Hi havia la no intervenció... Ivon Delbos, en un article publicat al «Paris Soir», ha volgut donar una justificació d'aquesta iniciativa, que en la seva intenció hauria hagut d'eliminar qualsevulla intervenció estrangera en la guerra civil d'Espanya. Però el senyor Delbos, que és un home polític francès que ben aviat re prendrà una plaça en el Poder, no ha cregut prudent o no ha pogut completar tota la història d'aquest engany vergonyós que s'ha revelat ésser la no intervenció, la paternitat de la qual, en aparença, és donada a França i precisament al senyor Delbos. Hi ha un punt molt important, que cal que hom conegui i l'autenticitat del qual assegurem de la manera més formal.

Alguns dies després del 18 de juliol del 1936, quan el senyor De los Ríos va tenir la seguretat que la República francesa estava al costat de la República espanyola, l'ambaixador d'Anglaterra a París, sir Clerk, va anar al Quay d'Orsay per declarar al ministre d'Afers Estrangers de la República francesa que si «França ajudava la República espanyola, Anglaterra enviaria les seves tropes a Espanya». Evidentment, per afavorir els rebels... M. Delbos, aleshores, després d'haver respost: «ni els uns ni els altres», va haver de recórrer a proposar la no intervenció.

L'ambaixador Clerk, ben entès, va parlar en nom del seu Govern. Ell havia dit que al Foreign Office havien arribat, de l'ambaixada de Madrid i del cònsol general de Barcelona, reports que havien imposat aquella decisió al Govern britànic.

Per tant, si França hagués pres, envers la República espanyola, l'actitud que hauria volgut, la conseqüència hauria estat que, ultra els alemanys i els italians, Espanya hauria estat envaïda també pels anglesos.

La gestió feta al Quay d'Orsay per l'ambaixador de S. M. Britànica fou motivada per raons que hom pot considerar com un pretext. La veritat és una altra i molt més greu. Itàlia ha intervingut a Espanya amb el consentiment, si no empena per ells.

La City estava molt preocupada per l'èxit probable dels Fronts Populars, ja fos a Espanya o a França, i havia

volgut preparar un «pla» de batalla contra aquesta coalició de forces populars.

Els ulls dels financers de la City es giraven, abans que tot, vers Espanya. «I FOU CONCLUS UN ACORD SECRET AMB MUSSOLINI».

El comte Grandi sap bé quina participació va tenir en aquest acord madame Chamberlain, vídua d'Austin, i àdhuc el «Premier» d'avui.

Primeres conseqüències d'aquests acords: la renúncia, per part de Londres, a aplicar les sancions contra Itàlia, amb motiu de la invasió d'Etíopia; renúncia anunciada per Eden als Comuns i a la qual, necessàriament, va haver de seguir la de França; seguí, cal remarcar-ho.

Pel gener del 1937—quan ja forts contingents italians es trobaven a Espanya—fou conclòs, entre Roma i Londres, el «gentlemen's agreement». Però les coses es complicaren pel camí.

Londres creia que les coses a Espanya haurien anat «d'una altra manera», i que Franco hauria guanyat de pressa; que els italians, igualment que els alemanys, haurien abandonat la Península. Però l'heroisme sublim del poble espanyol ha fet fracassar tots els cínics projectes de Londres. Per altra part Mussolini va ultrapassar els punts de l'acord, i va concebre idees de conquesta sobre Espanya. Per això, a Londres, canviaren els humors, i es produí un nou període de tensió entre Londres i Roma, amb un canvi de «punxades mútues». Però alguns dies abans de la retirada de Baldwin, Mussolini va escriure un article al «Popolo d'Italia» titulat «Prou fingiments», amenaçant que faria revelacions. Quan Chamberlain va instal·lar-se a Downing Street N. 10, va escriure una carta a Mussolini dient li que calia donar al «pacte secret» tot el valor perdut...

**

Quan la llum serà feta—com ha dit M. Delbos—sobre la tragèdia espanyola hom veurà a quina banda hi ha més responsabilitat. Entre tant, per la nostra part, podem dir que gairebé tot el que ha succeït a Espanya és conseqüència de la ceguesa de molts dirigents de la política britànica, i de les temences estúpides dels financers de la City.

La resistència heroica de l'Exèrcit Popular de la República—improvisació prodigiosa dels nostres temps—, la reacció dels pobles dels països civilitzats per la temptativa criminal de sofocació de la voluntat d'un poble, han fet perdre la partida jugada per Chamberlain i altres personalitats polítiques de Londres, i per Mussolini. Els esforços fets per a salvar la situació creada per la dolenteria i la idiotesa no han donat cap resultat.

Probablement que Chamberlain ha comprès que s'havia enganyat; que ha estat mal aconsellat en concedir la seva confiança a Mussolini; però, en lloc de «menjar-se el seu barret», vol romandre encara al Poder, i això podria agreujar la situació.

Els liberals i els laboristes anglesos, totes les persones honestes de l'altra banda de la Mànega, tenen el deure de treballar enèrgicament a favor del poble espanyol, el martiri del qual és obra, gairebé únicament—volem repetir-ho—, dels governs conservadors que s'han succeït en aquests dos anys...

M. Clerk no ha acabat pas la seva carrera diplomàtica amb una missió noble, digna de les tradicions del seu país i dels sentiments de l'enorme majoria dels seus conciutadans.

I. TORRES I CAPRARA

París, 10 de juliol del 1938.

De La Publicitat

Informació local

DIETARI

L'AVI DIU...

Avui si, estimats companys, que no relacionat el present amb el passat, recordem no més la data 19 de juliol de 1936

Començament de la lluita de la raó contra la força bruta, al cap de dos anys encara plouen bombes, encara els assassins i lladres feixistes, exterminen el poble amb les benediccions de Roma, i amb l'or del món capitalista, disfressat de democràcia, per tant companys tenim guetra per temps.

Els Estats capitalistes o sia la força bruta encara resisteix i resistirà fins que el proletariat mundial digui com un sol home: Prou!

Mentrestant vinguin bombes i més bombes, ja pot la teia de l'incendi cremar nostres llais, ja poden metralla les nostres esposes i els nostres infants, ja poden gaudir de l'espectacle els de la quinta columna, ja poden els Estats totalitaris units amb aquells Estats per mal nom democràtics i que més es significaven per a ensorrar aquell gran Imperi espanyol, i que avui es signifiquen per a exterminar llur residu popular, tota ofensiva està destinada al fracàs.

La raó s'està obrint camí, amb l'esforç del poble espanyol, i és fatal el triomf, com també és fatal la intromissió dels Estats capitalistes si abans el proletariat mundial no fa sentir la seva veu.

P. C.

CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA
CONYAC JULIO CÉSAR
de la casa xeressana
MORALES PAREJA
Dipositari: MARTÍ PITÉS — MATARÓ

CUPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 18, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 441.

Els números premiats amb tres pessetes són: 041, 141, 241, 341, 541, 641, 741, 841, 941.

EL 19 DE JULIOL I LES FORCES DE LA GUARNICIÓ. — Per tal de commemorar el II Aniversari de la gloriosa lluita per la independència i llibertat d'Espanya, s'ha celebrat un dinar a la Caserna «Malatesta». A les sis de la tarda té lloc una formació i desfilada. Demà, a dos quarts de set de la tarda, tindrà efecte al local de la Unió de Cooperatives un festival a benefici de la «lar del Soldat».

Amb motiu de la commemoració de avui han onejat les ensenyes de la República i de Catalunya als edificis oficials i les respectives als centres polítics i socials.

NOTA PREGADA.—Se'ns prega la publicació de la nota següent.

«Una Guarderia. — Les Brigades Internacionals, que residixen a Mataró, s'han proposat, en donar-se compte de com estan els nens refugiats, per culpa dels assassins feixistes, que és d'un estat antihigiénic i faltats d'educació, crear una Guarderia Infantil per a aquests nens, amb l'ajuda de totes les Organitzacions Antifeixistes de la localitat i de les mateixes dones refugiades. Per això han emprat l'edifici anomenat abans «La Coma».

El diumenge passat tinguerem el gust d'anar a visitar l'esmentat local i hem quedat veritablement satisfetes de l'enorme treball de neteja que en pocs dies s'ha portat a cap per part dels camarades Internacionals, amb l'ajuda dels companys del Quartier Malatesta, junt amb algunes refugiades que posaren tots els seus esfor-

Clinica per a Malalties de la Pelli i Sang Tractament del Dr. VISA-Dr. Llobas
Tractament ràpid i no operatori de les almoraxas (morenes)

Curació de les «úlcères (llagues) de les cames» — Tota els dimecres i dijumenges, de 11 a 1 — R. CASANOVA (Sta. Teresa). 50 — MATARÓ

ços per a deixar-lo tot completament net i ordenat i higiènic al mateix temps, i en pocs dies estarà en condicions per a estar habilitat per Guarderia, amb les seves grans aules per a poder rebre lliçons els nois per part dels mestres. Cal fer ressaltar que se'ls ha fet un regal de material sanitari que consisteix en unes magnífiques dutxes per a més higiene i abans d'ingressar els nens en la Guarderia, seran reconeguts pels metges de les B. I., i se'ls posarà a tractament als que ho necessitin.

Per avui res més tenim que dir, només que quedarem molt satisfetes de l'enorme treball que s'ha realitzat en tan poc temps en pro de la Guarderia Infantil.

I senzillament, que ens enduguérem una bona impressió.

Una Organització que els ajuda.

Per 50 cèntims poseu fer un bon obsequi, amb

ILURENS

postre matoroní

Demaneu-los en les bones tendes de ginebrures. — Fabricats per **PASTISERIA BATET**.

UNA NOTA DEL SINDICAT DE SANITAT. — Al Sindicat de Sanitat, Assistència Social i Higiene de Mataró (C.N.T.-A.I.T.) li pleu comunicar que havent-se renovat totalment la Junta d'aquest Sindicat, i com a punt de partida de la seva futura actuació, ofereix a totes les Entitats Antifeixistes de Mataró, la nostra ferma i lleial col·laboració a la causa antifeixista.

Aprofitat aquesta avinentesa per a comunicar al públic en general que les hores de consulta a la seva Secretaria (Casa Confederal) seran des d'aquesta data, els dilluns de quatre a sis de la tarda.

MORALES PAREJA — XERRES

Demaneu sempre:

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA Morales Pareja

CONYAC JULIO CESAR

Dipositar: **MARTÍ PITÈ — MATARÓ**

ALCALDIA CONSTITUCIONAL DE MATARÓ. — Es fa públic que per tal de retirar definitivament de circulació els bitllets de paper moneda municipal emesos per aquest Ajuntament a partir de demà dia 20, es prosseguirà el canvi dels que encara restessin per a efectuar ho, a la Dipositaría Municipal, durant les hores, de 11 a 1 del matí i de les 4 a les 6 de la tarda, dels dies hàbils.

Davant la manca de moneda fraccionària de l'Estat, de moment s'efectuarà el canvi a base de quantitats equivalents a l'import dels bitllets emesos pel Banc d'Espanya a partir dels de cinc pessetes.

Mataró, 19 de juliol del 1938. — L'Alcalde, **Ramon Molist**.

— Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Carruja de Sevilla, però, encara segueix oferint els seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

AJUNTAMENT DE MATARÓ

Conselleria - Regidoria de Finances i Proveïments

AVÍS

A l'objecte de complimentar una ordre dictada per la Direcció General de Proveïments, es posa a coneixement dels Sindicats, comerciants o particulars, que dins el termini de tercer dia, deuen presentar a aquesta Conselleria Regidoria una declaració jurada de les existències d'oli que posseïxin, en el ben entès que aquelles existències que no es declarin seran considerades de tenència il·legal, i, per tant, decomissades.

Mataró, 19 de juliol del 1938. — El Conseller Regidor, **Josep Calver**.

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE LLEVANT. — Les tropes espanyoles rebutjaren, en les últimes hores d'ahir, els atacs dels invasors a les posicions del nord-oest del Regudo.

Avui s'ha lluitat amb gran duresa, resistint les forces espanyoles la pressió enemiga.

L'artilleria italiana actuà intensament sobre les nostres línies.

L'aviació estrangera ha bombardejat la carretera Segorbe-Sagunto, ininterrompudament, durant quatre hores, les zones de Begís Toràs i sud-est de Pina. També agredí els pobles d'Algimia i Almonacid.

FRONT DEL CENTRE. — Als voltants del Pelacete de la Moncloa fou volada una mina que causà a l'enemic un crebament.

Una contramina rebel féu explosió, causant moltes baixes i danys a les seves pròpies files.

ALTRES FRONTS. — Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ

Durant la jornada d'ahir, l'aviació dels invasors bombardejà repetidament Sagunto. També fou agredit Alacani per cinc trimotors «Savoia», ocasionant víctimes a la població civil.

A les 8:46 d'avui, deu trimotors italians bombardejaren Badalona, i, poc abans de migdia, cinc trimotors «Savoia», han agredit, des de gran altura, Castelldefels i les immediacions de l'hospital de Sitges. Han ferit greument dos nens.

La commemoració del 19 de juliol

La ciutat de Barcelona ha commemorat amb la solemnitat i sobrietat que requereixen les actuals circumstàncies el segon aniversari del 19 de

juliol, data en que el poble de Barcelona sabé evitar que el feixisme es fes amo dels destins de Catalunya. Els actes començaren amb el brillant discurs que pronuncià ahir al Saló de Sessions de l'Ajuntament el Cap de l'Estat senyor Manuel Azaña i que fou retransmès per totes les emissores de ràdio de l'Espanya lleial.

Aquest matí han aparegut endomassats la majoria dels balcons de la ciutat amb banderes catalanes i espanyoles.

Els periodistes, per celebrar el segon aniversari del 19 de juliol, han organitzat diferents actes als quals han invitat representacions de la premsa de les altres ciutats de l'Espanya lleial i de l'Estranger.

El primer acte ha consistit en dipositar corones en les tombes on reposen les despulles dels líders obreristes Durruti i Ascaso. L'acte ha estat organitzat per l'Agrupació Professional de Periodistes.

A les onze i amb assistència de les autoritats ha tingut lloc la inauguració de les plaques que donen el nom del periodista i escriptor Marian Foyer i del periodista Lluís de Sirval als carrers de la Unió i Bonsuccés.

En l'Agrupació de Periodistes ha estat inaugurada la Biblioteca del Poble.

El President de la Generalitat senyor Lluís Companys amb motiu de la diada ha estat visitat per nombroses personalitats de la política i ha rebut innombrables adhesions d'entitats i particulars. — Fabra.

La Conferència per la Pau

El president de l'Audiència, senyor Andreu Abelló, s'ha acomiadat aquest matí dels periodistes per marxar a París per assistir a la Conferència per la Pau com a delegat del Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya. — Fabra.

IMPREMTA MINERVA. — MATARÓ

Estranger

La mort de la Reina Maria de Romania

BUCAREST. — La notícia de la mort de la reina Maria fou escampada per la ciutat per les edicions especials que publicaren els diaris.

Un decret del ministre de l'Interior ha ordenat el començament del dol del poble romanès.

Tots els espectacles públics han estat suspesos. El primer ministre patriarca Miron Cristea ha ordenat la celebració de serveis religiosos en totes les esglésies de Romania.

S'ha reunit el Consell de ministres sota la presidència del rei per tal de determinar el ceremonial de l'enterrament i funerals. — Fabra.

BUCAREST. — El sepeli de la reina Maria tindrà lloc el dia 24 a la catedral de Curils on reposen les despulles dels reis de Romania. — Fabra.

L'agitació a Palestina

JERUSALEM. — Sis noves víctimes, tres morts i tres ferits greus, augmenten el balanç de les víctimes dels fets d'ahir.

L'agitació anti-semita, tant a Jerusalem com a Haifa, va en augment. Els jueus, davant dels atropells de que són víctimes, evacuen les regions del nord de Palestina. — Fabra.

Cap a la pau definitiva del Chaco

BUENOS AIRES. — En la darrera reunió celebrada per la Conferència per la pau del Chaco, el delegat del Paraguai ha retirat totes les objeccions de detall que el Govern del Paraguai havia posat als acords que han de servir de base per a la pau definitiva entre Bolívia i Paraguai.

Vencudes totes les dificultats la comissió ha començat ja la redacció del tractat de pau, el qual probablement serà signat la setmana entrant pels representants de Bolívia i Paraguai. — Fabra.

El viatge dels reis d'Anglaterra a París

PARIS. — A les 8 hores i 20 minuts d'aquest matí ha sortit cap a Bologne el ministre d'Estat de França, Bonet, acompanyat de l'ambaixador d'Anglaterra amb l'objecte de saludar als reis d'Anglaterra en tocar terra de França.

LONDRES. — Milers de persones s'han estacionat des de primeres hores del matí davant del Palau reial i del trejete que havien de fer els reis fins a l'estació Victòria.

Els sobirans han estat saludats en tot el trejete per les entusiastes aclamacions de la multitud. — Fabra.

PERDUA. — Melitó Martínez, cec, que es dedica a la venda de bitllets de la Loteria Nacional, ha perdut nou dècims del número 19.430 del sorteig del primer d'agost. El perjudicat agrairà, al qui els hagi trobat, que els hi retorni al seu domicili, J. Ros Serra, 26, baixos.

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publica, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'Interventor, el següent:

a) b) c) d) e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

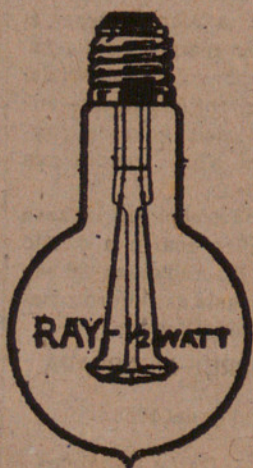
Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes aquí establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propi, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

MILESA

Manufactura Ibèrica de Làmparas Elèctriques S. A

Bombetes de tots els tipus

Usuals: «Peras», «1/2 watt», «Standard», «Opalines», «Llum del dia».

De fantasia: «Flames», «Esfèriques», «Perfums», «Cilindriques», «Xinxetes», etc.

Fabrica a Mataró:

FRANCESC LAYRET (Borda) 3
Tel. 109

Es ven

Un motor 5 H.P. funcionant actualment marca «Harley», en imillorable estat.

Raó: Administració de LLIBERTAT.